

Fremmet av Andreas Sjalg Unneland (Grünerløkka SV), Andreas Knudsen Sund, (Grünerløkka SV), Anja Røyne (Østsjælland SV), Anna Nybu (St. Hanshaugen SV), Axel Hvistendahl Nerdrum (St. Hanshaugen SV), Julius Grasaasen (Grünerløkka SV), Jens Olav Sporastøyl (Østsjælland SV), Karin Harnæs (Frogner SV), Kristian Høy Horsberg (Nordstrand SV), Lone Segbø Løvaas (Sagene SV) og Øistein Sommerfeldt Lysne (Nordre Aker SV)

U15: Ut av fossilalderen og inn i en grønn fremtid

Klimakrisen er vår tids største utfordring. De globale utslippene av CO₂ nådde et nytt [historisk rekordnivå i 2023](#). Verden styrer mot klimakatastrofe og det haster med kraftige grep for å komme oss ut av fossilalderen.

Omtrent [halvparten](#) av energibruken i Norge kommer fra fossil energi. De siste tre årene har andelen fornybar energi av Norges totale energiforbruk økt med i underkant av ett prosentpoeng i gjennomsnitt per år. Hvis denne trenden fortsetter, vil 60 prosent av energiforbruket i Norge være fornybart i 2030. Omstillingen går for sakte og vi er nødt til å øke tempoet i energieffektivisering og erstatte fossil energi med grønn energi gjennom en rekke politiske verktøy som skatter, avgifter og en kontrollert nedtrapping av olje- og gassproduksjonen.

Globalt og i Norge er det i stor grad industri, olje- og gassproduksjon, landbruk og transport som har en særlig høy andel fossil energi. Fossil energi skader ikke bare mennesker og naturen gjennom klimaendringer, ifølge Folkehelseinstituttet bidrar luftforurensning til ca 4,1 millioner dødsfall årlig på verdensbasis anslagene varierer, men enkelte rapporter antyder at så mange som [8,7 millioner mennesker dør for tidlig hvert år på grunn av luftforurensning fra fossil energi](#).

Klimakrisen er ikke bare akutt, den er også noe vi vil leve med i lang tid. Samtidig som vi setter inn kraftige tiltak som fungerer nå, må vi også kutte utslipp i 2050 og senere. Vi kan ikke gamble på én bestemt løsning, og vi må jobbe parallelt med etablerte løsninger og teknologiutvikling, på kort og lengre sikt.

For SV er kraftpolitikk en viktig oppgave for fellesskapet. Energi er et grunnleggende behov og derfor er det viktig å ha demokratisk kontroll over kraftproduksjon og utbygging. Det er avgjørende at fellesskapet, enten gjennom direkte eierskap, skattlegging, konsesjoner eller andre verktøy, sikrer styring av en sektor som er avgjørende for å løse klimaproblemet.

Prinsipper for energiproduksjon

Den grønneste energien er den som ikke brukes, og derfor er det avgjørende med tiltak som bidrar til reduksjon i forbruk av energi. Likevel vil det selv med en dramatisk reduksjon i forbruket være [behov for utbygging av ny grønn energi](#). Ettersom ulike teknologier har sine fordeler og ulemper må det i valget mellom teknologier som landvind, havvind, vannkraft, kjernekraft, solkraft og jordvarme, foretas en helhetlig avveining som er styrende for teknologivalget heller enn et absolutt ja eller nei til enkelte teknologier.

I tillegg til klimakrisen står vi overfor en naturkrise. Også i Norge er uberørt natur sterkt under press. Ved utbygging av nye kraftanlegg må omfanget av naturinngrepene som kreves sett opp mot kraftproduksjonen være et viktig moment. Det er et mål å få mest mulig energi, med minst mulig naturinngrep, og at arealer som allerede er industrialiserte benyttes til energiproduksjon der det er hensiktsmessig.

39 Ved utbygging av arealkrevende kraftanlegg er det nesten uunngåelig at det blir en avveining
40 mellom storsamfunnets behov og inngrep for lokalbefolkningen. Det er avgjørende med gode
41 medvirkningsprosesser slik at de som blir mest påvirket av inngrepet også får påvirke
42 prosessen. Det er også en rekke eksempler nasjonalt og internasjonalt hvor energiproduksjon
43 går på tvers av urfolksrettigheter. SV må stå for en løsning på klimakrisen som ikke trækker på
44 urfolk gjennom å sikre medvirkning og at deres kultur og næring ikke skal forringes.

45 All energiproduksjon innebærer en [risiko for ulykke](#) som kan skade eller bidra til død for folk
46 eller naturen. Derfor er det viktig at det vurderes hvilken risiko ulike energityper medfører,
47 hvordan man sikrer at aktørene tar ansvar for å unngå ulykker, og hvem som tar den
48 økonomiske byrden når ulykker inntreffer. Det må også sikres gode ansvarsforhold og
49 finansielle mekanismer for avfallsbehandling og restaurering av naturområder når kraftverk
50 tas ut av drift.

51 Energiproduksjon inngår i et komplekst kraftsystem. Noen typer energiproduksjon er
52 regulerbare, mens andre er avhengige av at solen skinner eller vinden blåser. I årene
53 fremover vil det bli mer uregulerbar kraft i det europeiske kraftsystemet, samtidig som
54 industrien utvikler løsninger for å kunne gjøre bedre nytte av svingninger i tilgangen på kraft.
55 Ubalanser mellom økt [produksjon og forbruk](#) i forskjellige landsdeler, som Østlandet, gir økt
56 behov for og kostnader til utbygging av mer strømmnett. I valget mellom ulike kraftløsninger
57 fremover må det tas hensyn til hvordan de ulike løsningene, og de samlede
58 systemkostnadene deres, spiller inn i det totale kraftsystemet, for å finne gode løsninger med
59 tanke på kraftpriser og forsyningssikkerhet.

60 Ulike land har, som følge av historiske valg og naturgitte forutsetninger, ulik kompetanse på
61 energiproduksjon. Norge er et lite land og det er gode grunner til at de store fagmiljøene bør
62 prioritere ressurser der vi kan ta en internasjonal lederrolle i omstilling til grønn energi.
63 Satsning på umoden teknologi kan være klokt dersom vi har gode fagmiljøer og
64 forutsetninger for å utvikle egen industri. I andre tilfeller er det bedre å la andre land stå for
65 utviklingen slik at vi kan ta i bruk velprøvde løsninger og kan ta lærdom av andres erfaringer.

66 Det er et svært ulikt kostnadsbilde når det kommer til utbygging av kraft. Vi må bruke
67 ressursene mest mulig effektivt slik at vi kan få et energisystem som raskt kutter utslipp
68 samtidig som det balanserer de ulike prinsippene.

69 Oslo SV vil

- 70 • Sikre raskt utfasing av fossil energi.
- 71 • Basert på prinsippene for energipolitikken utarbeide en nasjonal energiplan som viser
72 hvordan energieffektivisere, legge til rette for og bygge ut grønn energi og nødvendig
73 nettførsterkning så raskt som mulig.
- 74 • Ha en teknologinøytral tilnærming til kraftprosjekter for å vurdere fordeler og ulemper
75 med hvert konkrete prosjekt.